

به نام خدا

گفتگوی اختصاصی جناب آقای دکتر سید عباس عراقچی وزیر محترم امور خارجه با روزنامه لوموند فرانسه

پرسش: دونالد ترامپ مدعی شده که برنامه هسته‌ای ایران در جریان حملات مشترک اسرائیل و آمریکا که از ۱۳ تا ۲۵ ژوئن انجام شد، نابود شده است. در حالی که رافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (IAEA)، اعلام کرده که این برنامه صرفاً برای چند ماه به تأخیر افتاده است. ارزیابی شما چیست؟

پاسخ :

- پس از حمله ایالات متحده به تأسیسات هسته‌ای که تحت نظارت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بودند، خسارات جدی به‌بار آمد که ما اکنون در حال ارزیابی آن هستیم. ما در جایگاهی هستیم که می‌توانیم برای این اقدام درخواست غرامت کنیم. ادعای نابودی کامل یک برنامه یا درخواست از یک کشور برای توقف برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای‌اش – که اهداف آن تأمین نیازهای انرژی، پزشکی، داروسازی و کشاورزی است – اشتباه محاسباتی است.
- این برنامه که به‌طور مداوم تحت نظارت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی قرار دارد و در چارچوب قوانین بین‌المللی ادامه یافته، صرفاً متشکل از ساختمان و تجهیزات نیست؛ اراده ملتی که توانسته به قله دانش دست یابد، قابل نابودی نیست.
- گزارش‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بارها تأیید کرده‌اند که هیچ انحرافی به‌سوی فعالیت‌های نظامی در برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای ایران مشاهده نشده است.
- آنچه واقعاً غیرقابل جبران است، ضربه‌ای است که به رژیم منع گسترش تسلیحات هسته‌ای وارد شده. حمله به تأسیسات هسته‌ای تحت نظارت آژانس و سکوت کشورهای غربی در برابر آن، نه‌تنها نقض قوانین بین‌المللی، بلکه حمله‌ای آشکار به نظام منع اشاعه سلاح‌های هسته‌ای محسوب می‌شود.
- از سال ۲۰۰۳ تاکنون، تلاش ما این بوده که برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای‌مان را در چارچوب قوانین بین‌المللی و با مشارکت کشورهایی که دارای فناوری هسته‌ای هستند توسعه دهیم، تا اعتمادسازی کنیم. اما تحریم‌ها و رفتارهای متناقض شرکای ما در برجام [توافق هسته‌ای وین که در سال ۲۰۱۵ بین ایران، ایالات متحده، بریتانیا، آلمان، فرانسه و روسیه و چین امضا شد] این مسیر را دشوار کرده است.

پرسش: پس از بمباران‌های آمریکا، آیا ایران آمادگی دارد مذاکرات با ایالات متحده را از سر بگیرد؟

پاسخ :

- ایران همواره نشان داده که به‌طور اصولی آماده گفت‌وگو بر پایه احترام متقابل است. اما طرف مقابل ما [ایالات متحده] یک توافق چندجانبه و بین‌المللی را زیر پا گذاشت [در سال ۲۰۱۸ با خروج یک‌جانبه از برجام]، در میانه مذاکرات حریم هوایی ما را نقض کرد و به تأسیسات ما حمله نمود. این حملات می‌توانستند منجر به یک فاجعه زیست‌محیطی و انسانی شوند که نه تنها امنیت و سلامت مردم ایران، بلکه سلامت مردم منطقه را برای سال‌ها تهدید می‌کرد.
- دیپلماسی مسیری دوطرفه است، و این ایالات متحده بود که روند مذاکرات را قطع کرد و به سوی حمله نظامی رفت. بنابراین، ضروری است که مسئولیت اشتباهات پذیرفته شود و نشانه‌ای روشن از تغییر رفتار مشاهده گردد. باید تضمین شود که در آینده، در جریان مذاکرات، ایالات متحده حمله نظامی انجام ندهد.

پرسش: آیا در روزهای آینده مذاکراتی در پیش است؟

پاسخ:

- در حال حاضر، تبادلات دیپلماتیک از طریق برخی کشورهای دوست یا میانجی در جریان است. شکل این گفت‌وگوها می‌تواند بر اساس شرایطی که پیش‌تر ذکر شد، تغییر کند. گفت‌وگو همواره هسته اصلی سیاست خارجی ایران بوده و هست، و شما در تاریخ هیچ نمونه‌ای نمی‌یابید که ایران این اصل را نقض کرده باشد.

پرسش: دونالد ترامپ ادعا کرده که جان رهبر معظم، آیت‌الله علی خامنه‌ای، را نجات داده و تهدید کرده که در صورت ادامه غنی‌سازی اورانیوم، ایران را هدف حمله قرار می‌دهد...^۱

پاسخ:

- ایالات متحده زمانی بزرگ خواهد شد که ارزش‌های اخلاقی والایی را ترویج کند. رهبر معظم انقلاب اسلامی ایران، فراتر از جایگاه سیاسی، موقعیتی منحصر به فرد در قانون اساسی کشور دارد؛ قانونی که اکثریت ملت ایران

به آن رأی داده‌اند. ما به هیچ‌کس اجازه نخواهیم داد که با تهدید جنگ، ملت ما را از اراده‌اش محروم کند. افزون بر این، برخلاف آنچه اسرائیل ادعا می‌کرد و هدف‌گذاری کرده بود، به پیروزی نرسید.

پرسش: نظر شما درباره پیشنهاد تشکیل کنسرسیومی میان ایران و برخی کشورهای منطقه برای ایجاد برنامه‌ای مشترک در حوزه انرژی هسته‌ای غیرنظامی چیست؟

پاسخ:

- ایران همواره از ایده‌هایی که بر همکاری بین‌المللی و منطقه‌ای و بر شفافیت مبتنی‌اند استقبال کرده، هرچند موفقیت در این مسیر کم بوده است. می‌توانید به همکاری ایران و فرانسه در شرکت فراماتومه در دهه ۱۹۷۰ اشاره کنید. دولت فرانسه فعالیت‌های ایران را در فراماتومه متوقف کرد و همچنین سودهای ایران را مسدود نمود. همکاری میان ایران و آلمان در همان دهه نیز به سرنوشت مشابهی دچار شد.

- با این حال، هرگونه همکاری منطقه‌ای قابل مذاکره است، مشروط بر اینکه حقوق و منافع ملت ایران نادیده گرفته نشود. ایران بارها اعلام کرده که آماده گفت‌وگو و همکاری با هر کشور مسئول، به‌ویژه همسایگان خود، برای توسعه فناوری هسته‌ای صلح‌آمیز است.

پرسش: آیا ایران آماده است از غنی‌سازی اورانیوم صرف‌نظر کند؟ تا چه سطحی حاضر به کاهش آن در چارچوب یک توافق هستید؟

پاسخ:

- ما غنی‌سازی اورانیوم را بر پایه حقوق خود ذیل پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (NPT) انجام می‌دهیم و همیشه گفته‌ایم که هیچ هدف نظامی نداریم. حتی اکنون، پس از اینکه مورد حمله قرار گرفتیم، از سیاست رسمی خود درخصوص عدم دستیابی به سلاح هسته‌ای عدول نکرده‌ایم؛ سیاستی که مبتنی بر فتوای دینی است و تولید، انباشت و استفاده از سلاح‌های کشتار جمعی را غیر انسانی و غیراسلامی می‌داند.

- سطح غنی‌سازی بر اساس نیازهای ایران تعیین می‌شود. در چارچوب برجام، ما سطح غنی‌سازی را روی عددی یک‌رقمی (۳٫۶۷٪) محدود کردیم. سپس، به دلیل خلف وعده کشور فروشنده یعنی آرژانتین درخصوص راکتور

تحقیقاتی تهران (که برای تولید دارو و رادیوداروها به کار می‌رود)، غنی‌سازی را تا ۲۰٪ افزایش دادیم، آن هم فقط برای این کاربرد. سپس برای نشان دادن اینکه تهدید و فشار راه‌حل نیست، سطح غنی‌سازی را به ۶۰٪ رساندیم. اصل غنی‌سازی هم یک حق و هم یک نیاز برای ایران است، اما جزئیات آن می‌تواند در چارچوب توافقی متوازن، دوسویه و تضمین‌شده مورد مذاکره قرار گیرد.

پرسش: آیا حاضرید درباره برنامه موشکی بالستیک ایران مذاکره کنید، همان‌طور که برخی پایتخت‌های اروپایی از جمله پاریس درخواست کرده‌اند؟

پاسخ:

- اگر فرانسه توسعه موشک‌های دوربرد توسط برخی کشورها را تحمل می‌کند و حتی آن‌ها را می‌فروشد، چرا باید با برنامه دفاعی موشکی ایران که برد محدودی دارد و بخشی از توان بازدارندگی کشور است، مخالفت کند؟ ما بارها تأکید کرده‌ایم که برنامه موشکی‌مان صرفاً دفاعی و بازدارنده است. در شرایطی که ایران به‌طور مداوم از سوی اسرائیل و ایالات متحده تهدید می‌شود و اکنون هدف حمله قرار گرفته، انتظار کنار گذاشتن توان دفاعی منطقی نیست. همان‌گونه که کشورهای اروپایی از حق دفاع مشروع خود دفاع می‌کنند، ایران نیز این حق مشروع را برای خود محفوظ می‌داند.

پرسش: ژان-نویل بارو، وزیر امور خارجه فرانسه، اعلام کرده که فرانسه و اروپا خواهان ایفای نقش در مذاکرات آینده هستند. اما هشدار داده که اگر ایران نپذیرد چارچوبی سخت‌گیرانه برای برنامه هسته‌ای‌اش تعیین شود، امضاکنندگان اروپایی برجام ممکن است برخی از تحریم‌های لغوشده در سال ۲۰۱۵ را از طریق مکانیسم اسنپ بک دوباره اعمال کنند

پاسخ :

- تهدید به تحریم به دیپلماسی کمکی نمی‌کند، اگر اروپا واقعاً می‌خواهد نقش محوری ایفا کند، باید استقلال و بی‌طرفی خود را نشان دهد. یکی از نشانه‌های این بی‌طرفی، محکوم کردن تجاوز اسرائیل و حمله آمریکا به تأسیسات ایران است — کاری که فرانسه تاکنون انجام نداده است. در چنین شرایطی، چگونه می‌توان از ایران انتظار داشت که به قواعد بازی بین‌المللی پایبند بماند؟

- اروپا می‌تواند در حفظ توافق هسته‌ای و کاهش تنش‌ها نقش سازنده‌ای ایفا کند، به شرط آن‌که رفتارهای تهاجمی اسرائیل را محکوم نماید. ما از نقش سازنده سه کشور اروپایی (فرانسه، آلمان و بریتانیا — موسوم به

E3) در احیای برجام حمایت می‌کنیم، به شرط آن‌که از اقدامات تحریک‌آمیز و غیرسازنده مانند تهدید به استفاده از مکانیسم اسنپ بک خودداری کنند؛ اقدامی که از نگاه ما، معادل یک حمله نظامی خواهد بود. از دیدگاه ایران، چنین اقدامی به معنای پایان نقش فرانسه و اروپا در پرونده برنامه هسته‌ای صلح‌آمیز ایران خواهد بود.

پرسش: آیا احتمال دارد ایران از پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (NPT) خارج شود؟

پاسخ:

- ما هنوز چنین قصدی نداریم. حتی در شرایط دشوار تحریم‌ها، ترور دانشمندانمان و عملیات خرابکارانه، نشان داده‌ایم که به پیمان NPT پایبند هستیم. افزون بر این، ما معتقدیم که رعایت مفاد این معاهده نباید یک‌سویه باشد.

پرسش: تعداد زیادی از افسران ارشد نظامی و چندین دانشمند مرتبط با برنامه هسته‌ای ایران در اقداماتی که اسرائیل آن‌ها را «ترورهای هدفمند» می‌نامد، کشته شده‌اند. آیا این موضوع که نشان از نفوذ بالای سرویس‌های اطلاعاتی اسرائیل در ایران دارد، شما را شگفت‌زده کرد؟

پاسخ:

- ترور دانشمندان و مسئولان نظامی ایران و خانواده‌هایشان نقض آشکار حقوق بین‌الملل و نشانه‌ای از ماهیت تروریستی و بی‌مسئولیتی رژیم اسرائیل است. این اقدامات نه مایه شگفتی، بلکه عملی بزدلانه است. جمهوری اسلامی ایران با تکیه بر توان امنیتی و اطلاعاتی خود، و نیز با همکاری ملت ایران، تاکنون بخش بزرگی از این شبکه‌ها را شناسایی و خنثی کرده است.

پرسش: در جریان حمله به زندان اوین چند زندانی کشته شدند؟ چگونه می‌توان این حجم از بازداشت‌ها را توجیه کرد، در حالی که به نظر می‌رسد نفوذ اسرائیل از سطوح بالاتر منشأ می‌گیرد؟

پاسخ:

- حمله به یک زندان، اقدامی غیرانسانی و مغایر با استانداردهای بین‌المللی است و باید به‌طور قاطع محکوم شود. بنا بر گزارش قوه قضائیه، در جریان این حمله، ۷۹ نفر کشته شدند؛ از جمله کارکنان زندان اوین، سربازان وظیفه، زندانیان و خانواده‌هایی که در سالن ملاقات حضور داشتند، و همچنین برخی از ساکنان اطراف زندان.

- در خصوص بازداشت برخی مظنونانی که در جریان حمله اسرائیل با هدف انجام اقدامات خرابکارانه فعالیت کرده‌اند، جمهوری اسلامی ایران طبق قوانین ملی خود مسئولیت حفظ امنیت شهروندانش را بر عهده گرفته و بر اساس همین اصول عمل کرده است.

پرسش: بیش از سه سال بازداشت، دو شهروند فرانسوی، سسیل کوهر و ژاک پاریس، به اتهام جاسوسی برای موساد تفهیم اتهام شده‌اند؛ اتهامی که خانواده‌هایشان آن را رد می‌کنند. چه زمانی تکلیف آن‌ها روشن خواهد شد؟

پاسخ :

- روند رسیدگی قضایی به پرونده آن‌ها، بر اساس جرمی که مرتکب شده‌اند، مطابق با قوانین جاری ایران در حال انجام است. تماس‌های کنسولی نیز طبق مقررات و از طریق مجاری دیپلماتیک برقرار شده و در تاریخ ۱ ژوئیه (۱۰ تیر)، کاردار سفارت فرانسه طبق برنامه زمان‌بندی دوره‌ای، با این دو نفر دیدار کرده است.

پرسش: وضعیت لنارت مونترلوس، دوچرخه‌سوار جوان فرانسوی-آلمانی که از ۱۶ ژوئن در سفرش به ایران ناپدید شده، چگونه است؟

پاسخ:

- او به دلیل ارتکاب یک تخلف بازداشت شده و اطلاع رسمی درباره وضعیت او به سفارت فرانسه ارسال شده است.